

Verslagen activiteiten afdeling Overijssel 2013

KVOK bijeenkomst 24 januari 2013 te Rijssen

Deze bijeenkomst was voor het eerst belegd op een donderdagavond om 19.30 uur i.p.v. een zaterdagmiddag. Er waren 12 deelnemers en gasten waarbij Gijs van Schoonhoven de inleider was betreffende de "Acht kleintjes van J.S. Bach in historisch perspectief". Als speciale gast was een Letse organiste aanwezig die te gast was bij Gijs. Zij speelt in de Dom van Riga.

De nieuwe secretaris en penningmeester Bastiaan Nuijen was niet in de gelegenheid deel te nemen omdat hij aan een afspraak moest voldoen die reeds vorig jaar juli was gemaakt.

Dick Huijser was wegens ziekte afwezig. De voorzitter maakt verslag.

De organist van de Sionkerk Herman Kippers geeft toelichting op de situatie met een kerkzaal voor circa 600 kerkgangers. Het orgel is in 1991 gebouwd door Reil. Het orgel heeft een tweeling orgel in Zwitserland. De kerkzaal heeft een wat negatieve akoestiek door voorin een sterke klank, in het midden zwakker en achterin weer sterk door de vorm van het plafond (laag, hoog, laag) met schrootjes. Het orgel heeft een Neidhardt III stemming. Zo is een stuk in fis groot niet bruikbaar. Gijs vertelde dat van de Acht Kleintjes geen origineel is gevonden alleen meerdere afschriften waarbij op één afschrift een vraagteken staat achter de naam van J.S. Bach. Wie heeft dat vraagteken gezet? Frans Dijkstra en Wim de Just hadden hun eigen meningen over de diverse uitgaven.

Daarna heeft Gijs alle 8 stuk voor stuk besproken en gedeeltes laten horen. De eerste is wel echt Bach-achtig met een fuga perfect volgens de regels, vrolijk stromend.

De tweede kan ook goed met klavierwisselingen en crescendo. Wel met potentie te spelen wellicht nog meer dan nr. 1. Nr. 3 is nadenkend "Traurig". Dit vraagt een wat sombere registratie b.v. een octaaf lager spelen op 8'. Peter van Dijk heeft ze alle 8 beschreven, heel nuttig. Nr. 4 is wat kermisachtig maar ook leuk van beweging met een danskarakter. Het prelude met het A-B-A karakter is ook goed met klavierwisselingen te doen. De fuga is wat Pachelbel-achtig.

Nr. 5 heeft wat Italiaans karakter dat doet denken aan Frecobaldi. De fuga is ernstig.

Nr. 6 Lijkt wat op de 1^e. De fuga heeft een beetje Frans karakter. Dit kan worden versterkt door wat trillers en versieringen toe te voegen. Het gebruik van een trompet versterkt het Frans karakter nog meer. Nr. 7 Mag in pittig tempo worden gespeeld. Loopjes mogen langzaam worden begonnen en versneld naar eind. Nr. 8 is prachtig, vermakelijk. Tot slot is door enkele leden nog wat gespeeld.

Het was een geslaagde avond.

Verslaglegging: Henk Hoeksema

Bijeenkomst bij Orgelmakerij Boogaard in Rijssen op 16-3-2012

Om klokslag 14:00u zijn de meeste bezoekers van de KVOK al in de ontvangstruimte van orgelmakerij Boogaard aan de Gravenstraat in Rijssen, voorzien van koffie en thee.

De voorzitter Henk Hoeksema heet iedereen van harte welkom en bedankt de gastheer, Ide Boogaard voor de gastvrijheid om ons deze middag in zijn keuken te laten kijken en deelgenoot te maken van zijn orgels en de bouw ervan.

In 1992 is Ide Boogaard (1958) zijn eigen orgelmakerij begonnen. Na zich aanvankelijk tot kleinere werkzaamheden te hebben beperkt volgde in 1994 de bouw van het eerste kerkorgel voor de "Moria"-kerk te Capelle aan den IJssel. Sindsdien heeft de firma Boogaard zich bewezen als een firma die in staat is om hoogwaardige producten te leveren. De 20 aanwezigen worden in 2 groepen verdeeld en rondgeleid door dhr Ide Boogaard en zijn collega dhr Marthijn Slooyen.

Er is veel te zien in de werkplaats o.a. staat het rugwerk opgesteld staan van het grotendeels nieuw gebouwde orgel voor de Ger. Gem. te Scherpenzeel.

Naast de bewerkingsmachines zien we ook iets van de werkvoorbereiding zoals de ontwerp tekening in CAD. Naast uitleg was voldoende ruimte om vragen te stellen.

Om ±15.30 uur zijn we naar de Zuiderkerk gegaan waar een men een Witte orgel heeft (1863, oorspr. gebouwd voor de RK van OLV Hemelvaart in Amersfoort; in 1969 naar Rijssen overgebracht); in 2009 door de firma Boogaard uitgebreid en gerestaureerd.

Na de uitleg daarvoor door Ide Boogaard geeft de organist Erik Voortman een demonstratie van de klankkleuren van het orgel. Als herinnering ontvingen alle deelnemers een CD van het Boogaard-orgel in de Bethelkerk in Geldermalsen waarop Okke Dijkhuizen bespeeld.

Ter afsluiting was er gelegenheid voor een ieder om het orgel te bespelen.

Bijeenkomst in de Doopsgezinde kerk te Almelo op 13-4-2013

Even na 14:00u heet de voorzitter, dhr. Henk Hoeksema de acht aanwezige leden en de spreker, Peter van Dijk van harte welkom. Het thema voor deze middag is lied variaties uit de 17^e eeuw.

Van het bestaan van het orgel (van origine een wereldsinstrument) in de 12^e eeuw waren er al variaties in de dansvorm. In de 16^e eeuw kwamen er variaties voor orgel, klavecimbel. Een bekend lied "Von Gott will ich nicht lassen" (Lb126) is oorspronkelijk een wereldsliefdeslied uit Frankrijk. Wat zijn variaties, men zegt al gauw een partita maar dat is onjuist, een partita betekent een deel en komt van het Italiaans. Beter is te zeggen een Partité, hetgeen betekent "delen".

Ook wijst hij op de noten beweging, Gezang " Ten hemel opgevaren" van laag naar hoog en het gezang " Vom Himmlen hoch" van hoog naar laag.

Liedvariaties uit die tijd zijn gemaakt aan de hand van de tekst uit het Evang Gezangen Büch, helaas zijn in het liedboek meerdere strofen weggelaten. Als we de bestaande variaties uit de 16^e eeuw willen beoordelen moeten we over de originele Duitse tekst beschikken. Vanaf 1700 werd in Noord Duitsland het orgel voor de gemeente zang gebruikt

Zijn voordracht wordt geïllustreerd op het prachtige Heilmann-orgel van de doopsgezinde kerk. Variaties van Sweelink, Scheideman, Pachelbel en Bohm.

Peter heeft voor een boeiende en leerzame middag gezorgd, ook was er heerlijke koffie namens de doopsgezinde gemeente. De voorzitter bedankt Peter namens de aanwezigen en ondersteund zijn dank met een enveloppe met inhoud. Ter afsluiting was er gelegenheid om het orgel te bespelen.

Bijeenkomst KVOK afdeling Overijssel te Zwolle

Datum 5-10-2013 14:00u

Deze middag zou Toon Hagen eea vertellen over de restauratie van de windbalgen van het Arp Schnitger orgel.

Het blijkt dat Toon Hagen verhinderd is en dat de heer Robert Helder, secretaris van de Schnitger Stichting de presentatie zal verzorgen, hij doet dit in de prachtige consistorie van deze kerk. De heer Helder neemt ons mee terug in de tijd en boeit ons met zijn verhaal over de het instorten van de toren van de kerk in 1683 na een zware storm. De bouw van het orgel door Arp Schnitger, het werk van zijn zoon Frans die zijn werkplaats naar Zwolle bracht in de Peperbuskerk. De restauratie van het orgel wordt in fasen uitgevoerd, fase 1 restauratie van speel- en registermechaniek, fase 2 betreft de windvoorziening. Deze fase is misschien wel de meest invloedrijke. In de balgenkamer achter het orgel bevindt zich de meest belangwekkende windvoorziening ter wereld: twaalf Schnitgerbalgen! Slechts vier ervan kunnen worden gebruikt. De restauratie van de overige 8 balgen is zeer noodzakelijk en zal een enorme winst opleveren voor de klank van het orgel. Tevens zal de kanalisatie – de weg van de balg naar de windlade - dan worden verbeterd. Het orgel zal hiermee eindelijk 'op adem komen'. De kosten van deze fase lopen aardig in de richting van € 100.000. Voor de toekomst moet fase 3 uitgevoerd worden, de windladen en het zich daarop bevindende pijpwerk. Een beslissende fase waarover heel veel te zeggen zou zijn, maar dat voert op dit moment te ver omdat er nog veel onderzoek gedaan moet worden. Het doel is alles klaar te hebben op 2 oktober 2021, het orgel bestaat dan 300 jaar en dat moet in grote kring gevierd worden.

Na deze presentatie verplaatsen we ons naar de kerk en luisteren we naar het orgelspel van Jur Leemhuis, leerling van Toon Hagen die muziek van Walther en Bach voor ons speelt. Helaas waren er meer activiteiten in de kerk waardoor het wat lawaaiërig is. De opkomst viel wat tegen, 7 leden en 2 gasten.